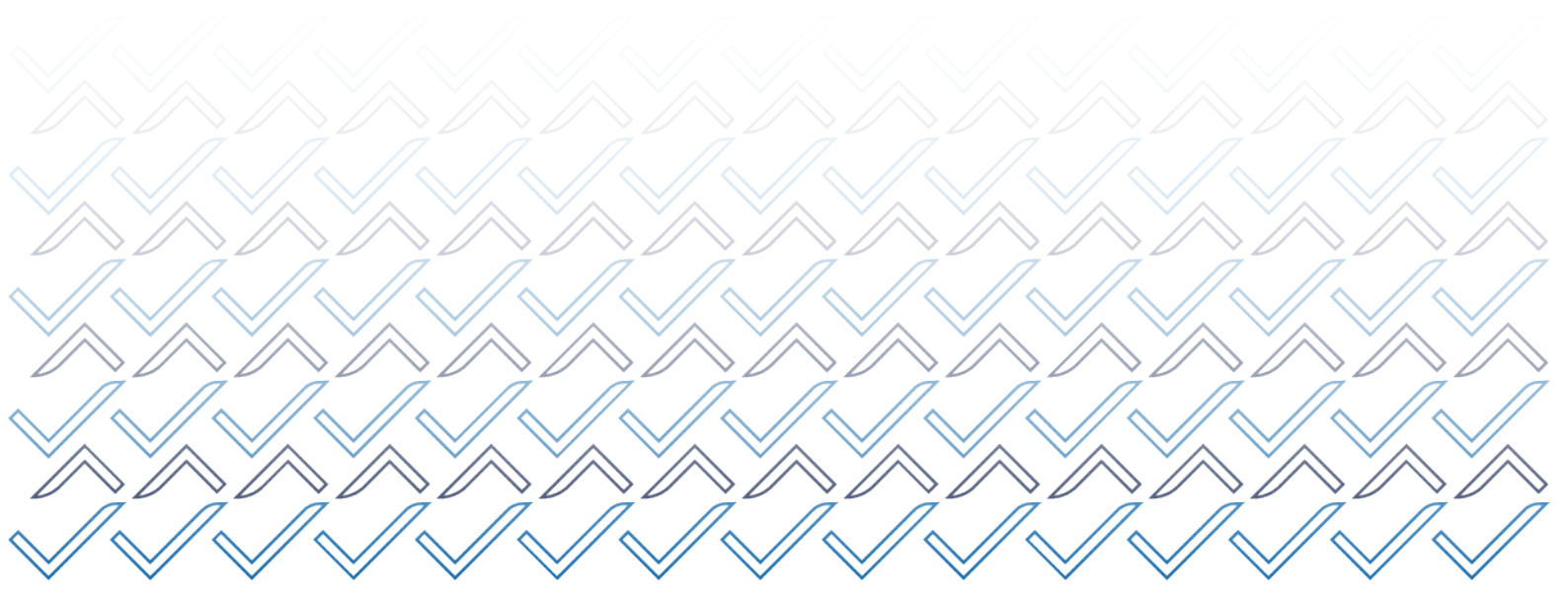

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

2023 METŲ REZERVINIO (STABILIZAVIMO) FONDO FINANSINIŲ IR BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIŲ FINANSINIO AUDITO REZULTATAI

2024 m. gegužės 15 d.

Nr. FAE-3

Valstybės kontrolė – aukščiausiaji valstybinio audito institucija – prižiūri, ar teisėtai ir efektyviai valdomas ir naudojamas valstybės turtas ir kaip vykdomas valstybės biudžetas. Valstybės kontrolė, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, skatina teigiamą ir veiksmingą valstybinio audito poveikį valstybės finansų valdymo ir kontrolės sistemai bei į rezultatus ir visuomenės poreikius orientuotam viešajam valdymui. Daugiau apie Valstybės kontrolės veiklą ir valstybinio audito rezultatus – interneto svetainėje www.valstybeskontrolė.lt.

Audito grupė: Danguolė Krištopavičienė (departamento vadovė), Laura Grigonytė (grupės vadovė), Rūta Stasiūnaitė.

Valstybinio audito ataskaita pateikta: Lietuvos Respublikos Seimui, Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai.

TURINYS

ĮŽANGA	4
AUDITO REZULTATAI	6
1. METINIŲ ATASKAITŲ RINKINYS VISAI REIKŠMINGAIS ATŽVILGIAIS YRA TEISINGAS	6
2. 2023 METAIS FONDO AUGIMO TEMPAS – 84,78 MLN. EUR	6
PRIEDAS	8
1 priedas. Audito apimtis ir metodai	8

ĮŽANGA

Audito tikslas ir apimtis

Vadovaudamiesi Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatais¹ atlikome Rezervinio (stabilizavimo) fondo 2023 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių auditą.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, kurie apima tarptautinius audito standartus. Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl fondo finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pareiškama audito išvadoje.

Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti ataskaitos priede „Audito apimtis ir metodai“ (8–9 psl.).

Rezervinio (stabilizavimo) fondo paskirtis

Rezervinis (stabilizavimo) fondas yra valstybės pinigų fondas, kurio tikslas² – kaupti valstybės piniginius išteklius, reikalingus valstybės biudžeto išlaidoms finansuoti Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nustatyta tvarka, nustačius išskirtines aplinkybes, radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti, radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti ir valstybės turtingiems įsipareigojimams, susijusiems su valstybės skola, Europos Sąjungos politikos įgyvendinimu ir (arba) su tuo susijusiomis sutartimis ar susitarimais, vykdyti (grąžintinai).

Remiantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu³, Rezervinis (stabilizavimo) fondas yra viešojo sektoriaus subjektas, kurį valdo Finansų ministerija⁴. Fondo apskaitą ministerija tvarko atskirai nuo savo, kaip asignavimų valdytojos, apskaitos⁵. Fondo finansinės ataskaitos sudaromos vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu⁶ ir viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais, o fondo

¹ Seimo 2002-05-30 nutarimu Nr. IX-912 patvirtinti Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatai, 21 p. (rengiamiems ataskaitinių laikotarpių iki 2024 m. ataskaitų rinkiniams taikomos iki nutarimo Nr. XIII-3317 įsigaliojimo (2023-01-01) galiojusios Seimo 2002-05-30 nutarimo Nr. IX-912 „Dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatų patvirtinimo“ nuostatos).

² Seimo 2002-05-30 nutarimu Nr. IX-912 patvirtinti Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatai, 2 p. (rengiamiems ataskaitinių laikotarpių iki 2024 m. ataskaitų rinkiniams taikomos iki nutarimo Nr. XIII-3317 įsigaliojimo (2023-01-01) galiojusios Seimo 2002-05-30 nutarimo Nr. IX-912 „Dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatų patvirtinimo“ nuostatos).

³ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2 str. 19 d. ir 22 d. 6 p. (2023 m. išteklių fondų ataskaitų rinkiniai rengiami pagal iki įstatymo Nr. XIII-3308 įsigaliojimo galiojusį Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą, o teikiami šio įstatymo (Nr. XIII-3308) 1 str. išdėstyto Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo priede nustatytais ataskaitų teikimo terminais. Kitos įstatymo Nr. XIII-3308 nuostatos taikomos 2024 m. ir vėlesnių ataskaitinių laikotarpių išteklių fondų ataskaitų rinkiniams).

⁴ Seimo 2002-05-30 nutarimu Nr. IX-912 patvirtinti Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatai, 4 p. (rengiamiems ataskaitinių laikotarpių iki 2024 m. ataskaitų rinkiniams taikomos iki nutarimo Nr. XIII-3317 įsigaliojimo (2023-01-01) galiojusios Seimo 2002-05-30 nutarimo Nr. IX-912 nuostatos).

⁵ Ten pat, 19 p.

⁶ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 19 str. 1 ir 2 d., 21 str. 1 d. (2023 m. išteklių fondų ataskaitų rinkiniai rengiami pagal iki įstatymo Nr. XIII-3308 įsigaliojimo galiojusį Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą, o teikiami šio įstatymo (Nr. XIII-3308) 1 str. išdėstyto Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo priede nustatytais

lėšų sąmatos vykdymo ataskaita sudaroma pagal Išteklių fondų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisykles⁷.

Fondo sudarymo šaltiniai⁸ yra 50 proc. į valstybės biudžetą gautų:

- ✓ lėšų, įstatymų nustatyta tvarka privatizavus valstybei nuosavybės teise priklausančius akcijų paketus;
- ✓ dividendų;
- ✓ lėšų, viešo aukciono būdu įstatymų nustatyta tvarka pardavus valstybės nekilnojamąjį turtą ir kitus nekilnojamuosius daiktus;
- ✓ lėšų, pardavus valstybinės žemės sklypus.

Taip pat:

- ✓ atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme numatyti pervesti į fondą perteklinio valstybės biudžeto ir kiti asignavimai;
- ✓ lėšos, gautos už parduotą valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės turtą;
- ✓ pajamos, gautos investavus fondo lėšas, už fondo lėšų likutį banko sąskaitose, kitos teisėtai gautos lėšos.

ataskaitų teikimo terminais. Kitos įstatymo Nr. XIII-3308 nuostatos taikomos 2024 m. ir vėlesnių ataskaitinių laikotarpių išteklių fondų ataskaitų rinkiniams).

⁷ Finansų ministro 2014-12-16 įsakymas Nr. 1K-461 „Dėl Išteklių fondų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklių patvirtinimo“.

⁸ Seimo 2002-05-30 nutarimu Nr. IX-912 patvirtinti Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatai, 5 p. (rengiamiems ataskaitinių laikotarpių iki 2024 m. ataskaitų rinkiniams taikomos iki nutarimo Nr. XIII-3317 įsigaliojimo (2023-01-01) galiojusios Seimo 2002-05-30 nutarimo Nr. IX-912 nuostatos).

AUDITO REZULTATAI

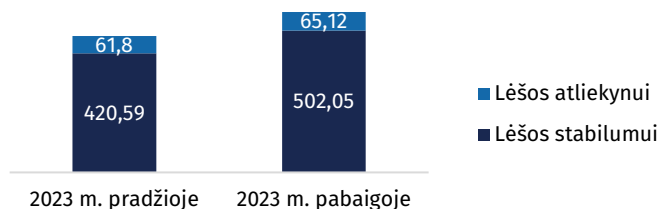
1. METINIŲ ATASKAITŲ RINKINYS VISAI REIŠMINGAIS ATŽVILGIAIS YRA TEISINGAS

1. Reikšmingų klaidų nenustatėme, todėl dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo 2023 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teikiame besąlygines nuomones – visais reikšmingais atžvilgiais finansinių ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą vaizdą, o biudžeto vykdymo rinkinys parengtas pagal jam keliamus reikalavimus.
2. 2024 m. ataskaitinio laikotarpio fondo ataskaitų duomenis numatyta⁹ konsoliduoti į valstybės metinių ataskaitų rinkinį ir atskiro fondo metinių ataskaitų rinkinio Vyriausybei ir Seimui nebeteikti¹⁰.

2. 2023 METAIS FONDO AUGIMO TEMPAS – 84,78 MLN. EUR

3. 84,78 mln. Eur (2022 m. – 70,00 mln. Eur) – tiek 2023 metais papildytas fondas, skirtas ir valstybės stabilumui užtikrinti, ir atliekynui įrengti. Kaip ir ankstesniais laikotarpiais, 2023 m. fondo įplaukų – 84,78 mln. Eur – didžiausią dalį sudarė: valstybės gaunami dividendai (41,91 mln. Eur; 49,43 proc.); įplaukos, gautos pardavus valstybinės žemės sklypus (18,83 mln. Eur; 22,21 proc.); 2023 m. ir palūkanos už banko sąskaitose lėšų likučius (teigiama palūkanų norma) (14,96 mln. Eur, 17,65 proc.).
4. 2023 m. pradžioje fondo dydis buvo 482,39 mln. Eur, 2023 m. pabaigoje – 567,17 mln. Eur (27,10 mln. Eur daugiau nei planuota, didžiausias pokytis – dėl palūkanų). Iš jų radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti ir tokioms atliekoms tvarkyti 2023 m. pradžioje buvo sukaupta 61,81 mln. Eur, pabaigoje – 65,12 mln. Eur (1 pav.).

1 pav. Rezervinio (stabilizavimo) fondo lėšos (pagal paskirtį) 2023 m. (mln. Eur)

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal fondo 2023 m. lėšų sąmatos vykdymo ataskaitos duomenis

⁹ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas (redakcija, galiojanti nuo 2023-01-01), 2 str. 18 d.; Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3308 1 ir 2 str. pakeitimo įstatymas, 8 str.

¹⁰ Atskiro 2023 m. ataskaitinio laikotarpio fondo ataskaitų rinkinio Vyriausybei ir Seimui teikti nenumatyta. 2023 m. išteklių fondų ataskaitų rinkiniai rengiami pagal iki įstatymo Nr. XIII-3308 įsigaliojimo galiojusį Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą, o teikiami šio įstatymo (Nr. XIII-3308) 1 str. išdėstyto Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo priede nustatytais terminais (jie dėl fondo rinkinio teikimo Seimui ir Vyriausybei nenurodyti).

5. Finansų ministerija, atsižvelgdama į lėšų poreikį, kasmet fondo lėšų sąmatos projekte numato, kad ne mažiau kaip 3 mln. Eur kaupiama¹¹ radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti. 2023 m. fondo lėšų sąmatoje radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti numatyta kaupti minimaliai, kiek tik leidžia reglamentavimas, t. y. 3,00 mln. Eur. Per 2023 m. atliekynui finansuoti sukaupta 3,32 mln. Eur: 1,48 mln. Eur už IAE parduotą turtą ir 1,83 mln. Eur už palūkanas. 2022 m. sukaupta 19,37 mln. Eur, 2021 m. – 17,08 mln. Eur¹².
6. Valstybės kontrolė, 2021 m. atlikusi Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo proceso auditą¹³, pabrėžė, jog lėšų poreikis giluminiam atliekynui įrengti sudaro vidutiniškai 42,7 mln. Eur kasmet.

Valstybės kontrolierius

Mindaugas Macijauskas

¹¹ Seimo 2002-05-30 nutarimu Nr. IX-912 patvirtinti Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatai, 6 (1) p.

¹² Esant išskirtinėms aplinkybėms dėl į fondą pervestų 25 proc. į valstybės biudžetą gautų dividendų, Seimo 2002-05-30 nutarimu Nr. IX-912 patvirtinti Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatai, 7 ir 7(1) p.

¹³ 2021-06-16 valstybinio audito ataskaita Nr. VAE-4 „Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo procesas“.

PRIEDAS

Valstybinio audito ataskaitos
„2023 metų Rezervinio (stabilizavimo)
fondo finansinių ir biudžeto vykdymo
ataskaitų rinkinių finansinio audito
rezultatai“
priedas

Audito apimtis ir metodai

Audituotas 2023 metų finansinių ataskaitų rinkinys:

- ✓ finansinės būklės, veiklos rezultatų, pinigų srautų, grynojo turto pokyčių ataskaitos ir finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, parengti pagal 2023-12-31 duomenis.

Audituotas 2023 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys:

- ✓ lėšų sąmatos vykdymo 2023-12-31 ataskaita ir jos aiškinamasis raštas.

Pavaldžios, kontroliuojamos ir (ar) konsoliduojamos įstaigos:

- ✓ fondas neturi pavaldžių, kontroliuojamų ar konsoliduojamų įstaigų.

Auditui taikytas reikšmingumas:

- ✓ Kiekybinis reikšmingumas finansinių ataskaitų rinkinyje – 5,73 mln. Eur, biudžeto vykdymo rinkinyje – 0,85 mln. Eur.

Reikšmingu dalyku fondo finansinių ataskaitų rinkinyje yra laikomas iškraipymas ar jų visuma, viršijanti 1 proc. turto (tai sudarė 5,73 mln. Eur), biudžeto vykdymo rinkinyje – viršijanti 1 proc. įplaukų (tai sudarė 0,85 mln. Eur). Kokybiškai reikšmingais laikomi ir mažesni iškraipimai, kurie yra svarbūs informacijos vartotojui dėl jų pobūdžio, aplinkybių ar konteksto, kuriems esant jie atsirado. Kokybiškai reikšmingu dalyku yra laikomas ir svarbiausių vidaus kontrolės priemonių nebuvimas ar jų nesilaikymas.

Audito apimties apribojimai:

- ✓ nėra.

Auditas atliktas:

- ✓ pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus¹⁴, kurie apima tarptautinius audito standartus (TAS)¹⁵;
- ✓ siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) sudarytų sandorių.

¹⁴ 2000–2899-ieji TAAIS „Finansinio audito standartai“, prieiga per internetą: <https://www.valstybeskontrole.lt/LT/post/15649/> (žiūrėta 2024-03-14).

¹⁵ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti tarptautiniai audito standartai (Lietuvos auditorių rūmų (iki 2017-02-28) ir Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (nuo 2017-03-01) išversti į lietuvių kalbą, prieiga per internetą: <https://avnt.lrv.lt/lt/teisine-informacija/teises-aktai/auditas> (žiūrėta 2024-03-14).

Audito apimtis ir metodai**2023 m. pradžios ir pabaigos turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai:**

2023 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis buvo iš viso 486,40 mln. Eur, pabaigoje – 573,01 mln. Eur.

2023 m. gautos pajamos ir patirtos sąnaudos:

Gautos pajamos – 17,59 mln. Eur, patirtos sąnaudos – 0 mln. Eur.

2023 m. gautos įplaukos ir patirtos išlaidos:

Fondas gavo 84,78 mln. Eur įplaukų:

- ✓ 41,91 mln. Eur – 50 proc. įplaukų, gautų į valstybės biudžetą už dividendus;
- ✓ 18,83 mln. Eur – 50 proc. įplaukų, gautų į valstybės biudžetą už valstybinės žemės sklypus;
- ✓ 7,59 mln. Eur – 50 proc. įplaukų, gautų į valstybės biudžetą už nekilnojamąjį turtą ir kitus nekilnojamojo turtą;
- ✓ 1,48 mln. Eur – lėšos už parduotą valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės turtą;
- ✓ 14,96 mln. Eur – kitos (pajamos, gautos už fondo lėšų likutį banko sąskaitose).

Fondas išlaidų nepatyrė. 2022 m. jis sudarė neigiamos palūkanos už fondo banko sąskaitoje esantį lėšų likutį.

Vertintos sritys ir atliktos procedūros dėl 2023 metų ataskaitų rinkinių duomenų**Atlikus audituojamo subjekto veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, reikšmingo iškraipymo rizika nenustatyta:**

- apsispręsta įvertinti, ar visos gautos pajamos ir su jomis susijusios ūkinės operacijos, turtas, finansavimo sumos, įsipareigojimai apskaitoje užregistruoti laiku, teisingos vertės, esant tinkamiems pagrindžiantiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis, ar duomenys teisingai atskleisti finansinėse ir kitose ataskaitose.

Sritis, kuriose vertintas vidaus kontrolės procedūrų efektyvumas (atliktas kontrolės testavimas):

- vidaus kontrolė nebuvo testuojama.

Sritis, kuriose atliktos pagrindinės audito procedūros (detalieji testai ir (ar) analitinės procedūros):

- pagrindinės veiklos pajamos, sąnaudos – atlikti 100 proc. (dėl mažo ūkinių operacijų kiekio) apimties detalieji testai, siekiant gauti baigtumo, tikrumo, buvimo, įvertinimo, atskleidimo tvirtinimus;
- metinių ataskaitų sudarymas – atliktas 100 proc. vertinimas, siekiant gauti atskleidimo tvirtinimą.

Bendras ataskaitų rinkinio vertinimas:

Įvertinta:

- taikomų apskaitos metodų tinkamumas ir apskaitinių vertinimų bei susijusių vadovybės atskleidimų pagrįstumas;
- bendras finansinių ataskaitų pateikimas, struktūra ir turinys, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar šiose ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų VSAFAS reikalavimus;
- bendras biudžeto vykdymo ataskaitų pateikimas, struktūra ir turinys ir tai, ar šiose ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio pateikimo reikalavimus.

